מהדורה למורה – מטיפה אחת אל באר עתיקה

- מטרה: לזהות את הקשרים בין התחומים בשרשרת ולתרגל את הידע של כל חוליה
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: רגיל · חט״ב (מתאים גם ליסודי עליון ולתיכון)
- הפעילות באתר: https://lemida-rav-tchumit.sites.tab.bot/c03-play.html

הנחיות להפעלה

- מומלץ לתת את הדף אחרי השיעור באתר או כשיעורי בית.
- בחלק ב׳ ייתכנו תשובות נוספות מנומקות – לקבל כל מיון עם הסבר.
- חלק ה׳ (כתיבה) מתאים להערכה מעצבת לפי המחוון שבעמוד המורה באתר.

מפתח תשובות

חלק	#	תשובה
חלק א׳	1	ג – המים מתאדים, הופכים לענן, יורדים כגשם וחוזרים לים.
	2	ד – נווה מדבר הוא מקום ירוק במדבר, שיש בו מים.
	3	א – לפני הרבה שנים אספו מי גשם לבורות בסלע.
	4	ב – "עין" היא גם עין שרואים בה וגם מעיין של מים.
	5	ה – ברז שדולף מבזבז הרבה מים – וגם כסף.
חלק ב׳	מדעים	כ־97% מהמים בעולם מלוחים, התעבות היא השלב שבו אדי מים הופכים לטיפות בענן
	גאוגרפיה	מדבר – פחות מ־250 מ"מ גשם בשנה, בנווה מדבר מי תהום מגיעים אל פני השטח
	היסטוריה	הנבטים אספו את מי השיטפונות בנגב בעזרת סכרים ובורות, בורות מים נחצבו בסלע כדי לאגור מי גשמים לקיץ
	לשון	"עין" היא גם איבר הראייה וגם מקור מים, "שוקת" ו"השקיה" שייכות לשורש ש־ק־ה
	כלכלה	השקיה בטפטוף מביאה מים ישר לשורשים וחוסכת מים, ברז שדולף 2 ליטר בשעה מבזבז 48 ליטר ביום
חלק ג׳	1	ג – התעבות

חלק	#	תשובה
	2	ג – כ־97%
	3	ג – מקום במדבר שבו מי תהום מגיעים לפני השטח
	4	ד – הנבטים
	5	ג – ש־ק־ה
	6	ג – 48
חלק ד׳	1	מחזור המים
	2	מדבר ונווה מדבר
	3	בורות וחכמת המדבר
	4	עין, מעיין ושוקת
	5	כמה עולה טיפה?
חלק ה׳	1	ומה קורה במקום שכמעט לא יורד בו גשם?
	2	תשובה אישית; לבדוק: עמדה ברורה, נימוק, דוגמה
חלק ו׳	—	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

מטיפה אחת אל באר עתיקה – דף תרגול

בשרשרת הזאת קפצנו בין תחומים: מדעים ← גאוגרפיה ← היסטוריה ← לשון ← כלכלה. בדף תתרגלו את הקשרים ביניהם.

חלק א׳ – מה שייך למה?

התאימו לכל חוליה את המשפט שמתאר אותה. כתבו את האות המתאימה.

#		אות	
1	מחזור המים	____	א. לפני הרבה שנים אספו מי גשם לבורות בסלע.
2	מדבר ונווה מדבר	____	ב. "עין" היא גם עין שרואים בה וגם מעיין של מים.
3	בורות וחכמת המדבר	____	ג. המים מתאדים, הופכים לענן, יורדים כגשם וחוזרים לים.
4	עין, מעיין ושוקת	____	ד. נווה מדבר הוא מקום ירוק במדבר, שיש בו מים.
5	כמה עולה טיפה?	____	ה. ברז שדולף מבזבז הרבה מים – וגם כסף.

חלק ב׳ – מיון לפי תחום

כתבו כל עובדה בעמודה של התחום שאליו היא שייכת.

הנבטים אספו את מי השיטפונות בנגב בעזרת סכרים ובורות

"שוקת" ו"השקיה" שייכות לשורש ש־ק־ה

בורות מים נחצבו בסלע כדי לאגור מי גשמים לקיץ

"עין" היא גם איבר הראייה וגם מקור מים

בנווה מדבר מי תהום מגיעים אל פני השטח

השקיה בטפטוף מביאה מים ישר לשורשים וחוסכת מים

מדבר – פחות מ־250 מ"מ גשם בשנה

התעבות היא השלב שבו אדי מים הופכים לטיפות בענן

ברז שדולף 2 ליטר בשעה מבזבז 48 ליטר ביום

כ־97% מהמים בעולם מלוחים

מדעים	גאוגרפיה	היסטוריה	לשון	כלכלה

חלק ג׳ – חידון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך קוראים לשלב שבו אדי מים הופכים לטיפות בענן?

א) חלחול ב) התאדות ג) התעבות ד) זרימה

2. כמה מהמים בעולם מלוחים?

א) כ־50% ב) כ־10% ג) כ־97% ד) כ־70%

3. מהו נווה מדבר?

א) הר גבוה במדבר ב) עיר נמל ג) מקום במדבר שבו מי תהום מגיעים לפני השטח
ד) סופת חול

4. מי אספו את מי השיטפונות בנגב לפני כאלפיים שנה?

א) האצטקים ב) הסינים ג) הוויקינגים ד) הנבטים

5. לאיזה שורש שייכת המילה "שוקת"?

א) ש־ק־ט ב) ש־ו־ק ג) ש־ק־ה ד) ק־ו־ת

6. ברז דולף 2 ליטר בשעה. כמה ליטר יבוזבזו ביום?

א) 12 ב) 100 ג) 48 ד) 24

חלק ד׳ – סדר השרשרת

מספרו את החוליות לפי הסדר שבו הופיעו בשרשרת (1–5).

מספר	שלב
____	מדבר ונווה מדבר
____	עין, מעיין ושוקת
____	מחזור המים
____	כמה עולה טיפה?
____	בורות וחכמת המדבר

חלק ה' – הקפיצה – הסבירו את הקשר

ענו במשפטים שלמים.

1. מה הקשר בין "מחזור המים" לבין "מדבר ונווה מדבר"? הסבירו במילים שלכם.

2. מים כמשאב משותף: מי צריך להחליט איך מחלקים מים במקום שיש בו מעט – ולפי אילו עקרונות?

חלק ו' – הוסיפו חוליה משלכם

לאיזה תחום נוסף הייתם קופצים מהחוליה האחרונה ("כמה עולה טיפה?")? כתבו את החוליה החדשה: תחום, כותרת, 3 משפטי מידע ושאלת "קפיצה".

- בחרו תחום שעוד לא הופיע בשרשרת
- הסבירו מה מחבר בין החוליות
- כתבו עובדה שאפשר לבדוק

כרטיס יציאה

קשר אחד בין תחומים שהפתיע אותי:

תחום שהייתי רוצה להוסיף לשרשרת:

איך הרגשתי בקפיצות? 😀 🙂 😐
